

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

MGR YUE XIAO

ZLECENIODAWCA RECENZJI:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, pismo sygnowane podpisem Prorektora prof. dr. hab. Pawła Łukaszewskiego. Zlecenie podjęte na podstawie *ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (tj. Dz. U. z 2017 roku poz. 261), *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19.01.2018 r.* (Dz. U. z 2018 roku poz. 261) *w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art. 179 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 03.07.2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 30.08. 2018 r. poz. 1669).

DOTYCZY:

Powierzenia przez Radę Wydziału Wokalno-Aktorskiego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie funkcji recenzenta pracy doktorskiej **Yue Xiao** pt. „Wpływ twórczości Georga Friedricha Händla na rozwój techniki wokalne głosu tenorowego w procesie kształcenia, różnorodność wykorzystanych środków wykonawczych na przykładzie trzech postaci Grimoaldo, Tamerlano i Oronte" w przewodzie na stopień doktora sztuk muzycznych.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ:

Praca doktorska Pana mgr Yue Xiao pt., „Wpływ twórczości Georga Friedricha Händla na rozwój techniki wokalne głosu tenorowego w procesie kształcenia, różnorodność wykorzystanych środków wykonawczych na przykładzie trzech postaci Grimoaldo, Tamerlano i Oronte składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne stanowi nagranie fonograficzne siedmiu arii operowych Georga Friedricha Haendla. Zostały one zarejestrowane według następującej kolejności:

1. TAMERLANO – Aria Bajazeta z I aktu: *Forse e lieto a morte andrei*
2. TAMERLANO – Aria Bajazeta z I aktu: *Ciel e terra armi di sdegno*
3. TAMERLANO – Aria Bajazeta z II aktu: *A'suoi piedi padre esangue*
4. ALCINA – Aria Oronte z I aktu: *Semplicetto! A donna credi?*
5. RODELINDA – Aria Grimoaldo z I aktu: *lo già t'amai, ritrosa*
6. RODELINDA – Aria Grimoaldo z I aktu: *Se per te giungo a godere*
7. RODELINDA – Recitativo: *Fatto inferno è il mio petto*, Aria Grimoaldo z III aktu: *Pastorello d'un povero Armento*

Nagranie dokonano w Sali Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie w dniach – 28, 30 lipca oraz 1 sierpnia 2021 roku.

Współwykonawca: Rong Yan – fortepian

Reżyseria nagrania: Emilian Rymarowicz

Dzieło artystyczne Yuo Xiao wzbudziło moje wyjątkowe zainteresowanie od samego początku, kiedy zapoznałem się ze spisem proponowanych arii z oper Haendla. Wyjątkowość zainteresowania bierze się z moich osobistych doświadczeń z dziełami zarówno operowymi, jak również oratoryjnymi tego kompozytora, ponieważ rola głosu tenorowego w jego dziełach spełnia zadanie szczególne. Tessitura bardziej odpowiada wysokiemu głosowi barytonowemu. Haendel nie oczekiwał od tenorów wysokich dźwięków, do których przyzwyczailiśmy się w dziełach twórców następnych epok – szczególnie od XIX wieku. Często ulega zapomnieniu świadomość, że do czasu sławnej premiery Rossiniego w Operze Paryskiej *Wilhelm Tell* (1829), kiedy to po raz pierwszy sławny tenor Gilbert Louis Duprez zaśpiewał Arię Arnolda prezentując pięciokrotnie zaśpiewane *wysokie c* pełnym rejestrem piersiowym. Od tej pory

zmieniły się oczekiwania względem pełnego brzmienia głosu tenorowego. W chwili obecnej nie każdy tenor ma łatwość w osiągnięciu tego szczytu marzeń. Bazując na własnych doświadczeniach przekonałem się, że arie Haendla stanowią znakomitą drogę w procesie kształcenia tego właśnie głosu. Jego arie są efektowne, bardzo wokalnie napisane i nie stresują koniecznością prezentowania najwyższych dźwięków skali tenorowej. Pozwoliłem sobie na tę dygresję, aby doprecyzować mój punkt widzenia do zaproponowanego dzieła artystycznego, jako szczególnie ważnego w procesie rozwoju wokalnego śpiewaka.

Pierwsze trzy punkty nagrania stanowią prezentację arii Bajazeta (nie Tamerlana, jak sugeruje tytuł) z opery *Tamerlano*. Recytatyw rozpoczynający CD ukazał piękny, ciepły głos znakomicie zwiastujący charakter i afekt następującej po nim arii. Świetnie, czytelnie podany tekst, urokliwa barwa głosu dały sygnał, że mamy tenora o znakomitych predyspozycjach do wykonywania muzyki barokowej. Głos prowadzony jest z lekkością i wyczuciem frazy. Zaproponowane z umiarem niuansy zdobnicze zasługują na wysoką ocenę. Następna aria utrzymana jest w innym charakterze podkreślonym poprzez świetną artykulację, stając się tym samym bardziej wyrazistą w przekazie. Głos brzmi bardzo dobrze na przestrzeni całej arii. Przebiegi koloraturowe są bardzo precyzyjne i czytelne. W trzeciej arii doktorant przekonująco stworzył klimat pełen prawdziwej emocji. Bardzo czytelnie zasygnalizował hemiole, tak ważny element wykonawstwa barokowego. Najniższe dźwięki (A, Ais) zaśpiewane zostały lekko i zaczepione w znakomitym punkcie, co nadaje im dźwięczność. Z kolei najwyższe dźwięki (a²) wyprowadzane są bardzo elastycznie, zapobiegając niewłaściwemu i nieznanemu w tej epoce kryciu dźwięków.

Jedyna aria Oronte z opery *Alcina* jest dosyć często spotykana w dydaktyce. Doktorant wniósł nowe jakości interpretacyjne, znakomity oddech pozwalający na zaśpiewanie długich fraz w sposób swobodny. Aria jest pięknym przykładem pokazu afektu radości i szczęścia. Trójdzielny metrycznie charakter taneczny został przekonująco uwypuklony.

Z opery *Rodelinda* zostały przedstawione trzy arie Grimoalda. Pierwsza z nich emanowała autentyczną radością, która podkreślona została przez kompozytora tonacją B-dur. Śpiewak ukazał bogatą gamę swojej wirtuozerii wokalne. Brawurowo zaśpiewana kadencja do b² dopełniła piękną prezentowaną arii. Druga aria Grimoalda ukazała prawdziwą elegancję i wdzięk w przekazie treści. Barokowe frazy są wzorcowe! Ostatnim punktem dzieła artystycznego był rozbudowany Recytatyw *accompagnato* emanujący właściwym rozplanowaniem pożądanych afektów zarówno w warstwie wokalne jak i dynamicznej. Jest to bardzo dobry przykład wzorowej realizacji recytatywu. W arii doktorant pokazał swoją

wrażliwość i niezwykłą muzykalność. Udowodnił, że posiada wyjątkowe predyspozycje do wykonywania tryli, które są następstwem i pokreśleniem emocji jakże naturalnych i prawdziwych.

Po wysłuchaniu przepięknych nagrań arii stwierdzam, że pojawił się tenor pochodzący z Chin, stworzony do godnego naśladowania wykonywania barokowego repertuaru. Zarówno w warstwie operowania głosem, jak i umiejętnością doboru właściwych środków zdobniczych wynikającą ze znajomości stylu barokowego. Mamy zatem imponujący przykład wyspecjalizowanego artysty-śpiewaka – jednym słowem MUZYKA wyjątkowej klasy.

Zaproponowane przez doktoranta arie zostały wybrane w przemyślany sposób i powinny stanowić oczekiwany repertuar w kształceniu głosu tenorowego. Dobre opanowanie tych umiejętności jest właściwą drogą do dalszego rozwoju i poszukiwań w kierunku odkrywania głosu w repertuarze tenorowym w operach XIX wieku. Jest to moim zdaniem ze wszech miar wskazana metoda dążenia w tym kierunku.

Dzieło artystyczne mgr. Yue Xiao jest znakomite i przyjmuję je z ogromnym uznaniem.

Początkowo miałem obawy, czy nagranie z fortepianem nie wpłynie ujemnie na efekt artystyczny. W tym miejscu wyrażam uznanie dla pianisty, który poprzez swoje umiejętności techniczne, wyborną artykulację, umiarkowaną pedalizację, jakość dźwięku – w pełni się wpisał w barokowy obraz arii operowych Haendla.

Do płyty CD z dziełem artystycznym załączono pracę pisemną, w zamyśle mającą być opisem zarejestrowanych na nośniku elektronicznym utworów.

Praca jest rozbudowana. Liczy 185 stron. Zbudowana jest z czterech głównych rozdziałów. W rozdziale pierwszym Autor ukazuje „stan badań w Chinach i za granicą” (od razu nasuwa się pytanie: stan badań czego?) oraz „metodologię i plan badań”. W rozdziale drugim Doktorant dokonuje przeglądu literatury, w rozdziale trzecim omawia cechy techniki wokalne na przykładzie nagranych na płycie CD utworów, zaś w rozdziale czwartym wartość dzieł operowych Händla i ich wpływ na dalszy rozwój muzyki wokalne.

Praca zasadniczo nie budzi zastrzeżeń od strony merytorycznej. Zważywszy jednak na fakt, że recenzowana praca wpisuje się w szeroko rozumianą naukowość, chciałbym zwrócić uwagę na pewne niedociągnięcia w zakresie warstwy metodologicznej.

1. W spisie treści brakuje numerycznego oznaczenia części pracy. W każdym rozdziale winny znajdować się kolejno: 1.1., 1.2., 1.3. oraz 2.1., 2.2., 2.3. itd. Uczyniłoby to lekturę pracy łatwiejszą.

2. Oznaczenie stron w spisie treści nie odpowiada faktycznemu rozmieszczeniu rozdziałów w pracy. W spisie treści rozdział drugi zaczyna się na stronie 29 – powinno być: 30. W spisie treści rozdział trzeci zaczyna się na stronie 77 – faktycznie jest to strona 81. W spisie treści rozdział czwarty zaczyna się na stronie 167 – faktycznie jest to strona 172, itd.

3. W rozdziale drugim wydaje się, że jego tytuł „Przegląd literatury” jest pomyłką. Literatura została bowiem omówiona w rozdziale pierwszym w punkcie: „Stan badań nad omawianymi dziełami Händla w Chinach i za granicą”. Rozdział drugi w całości bowiem traktuje o muzyce baroku i kontekście życia i twórczości Händla.

4. Omawiana praca winna być opisem zarejestrowanego na płycie CD dzieła artystycznego. Dlatego ze względu jednak na specyfikę pracy pisemnej, każdy utwór powinien być precyzyjnie wydzielony jako odrębny podrozdział. W ten sposób każda z nagranych arii powinna być opisana pod względem cech techniki wokalne, impostacji dźwięku, uzyskiwania rezonansu głosowego, kontroli dynamiki, składni melodycznej, elastyczności głosu itd. Takiej metodologii w pracy brakuje. Recenzent otrzymuje za to w tym rozdziale 25 różnych wytycznych związanych z techniką wokalną, które musi sam przyporządkować do poszczególnych usłyszanych na płycie utworów.

5. Jaki jest tytuł rozdziału czwartego? Czy brzmi on: „Wartość dzieł operowych Händla dla kształcenia wokálnego”? (czy jest to tytuł czy pierwszy podrozdział?). A może tytuł rozdziału to: „Wpływ dzieł wokalnych i techniki wokalne epoki baroku na rozwój późniejszej muzyki wokalne”? Wątpliwość moja bierze się stąd, że ów drugi tytuł jest wyróżniony boldem...

Muszę przyznać, że recenzowana przeze mnie praca jest pracą dojrzałą i jak wcześniej już zasygnalizowałem, daleko wykracza poza standardowy opis dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym. Pisana jest poprawną polszczyzną. Przypisy zostały sporządzone według obowiązujących zasad, podobnie jak bogata bibliografia.

Wskazane uwagi odnotowane powyżej nie umniejsza wartości niniejszej pracy, którą oceniam bardzo wysoko i prawdziwym uznaniem przyjmuję.

KONKLUZJA:

Pracę doktorską mgr. Yue Xiao – tworzy znakomite dzieło artystyczne i jego wzorowy opis posiadający oryginalny, odkrywczy, twórczy i edukacyjny charakter. Zwróciłbym także uwagę na niezwykle cenną wartość edukacyjną opisu pracy.

Doktorant wnosi niekwestionowany i wielce znaczący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny.

Pan mgr Yue Xiao w pełni satysfakcjonująco rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił tym samym wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. Piotr Kusiewicz